

La prevenció
a mà!

Glossari bàsic
Covid-19

El català a mà!

Glossari bàsic Covid-19

Col·lecció «La prevenció a mà!»

Primera edició (en línia): novembre de 2020

Segona edició (en línia): juliol de 2021 [revisada i ampliada]

UGT de Catalunya. Oficina de Prevenció de Riscos Laborals

i Servei Lingüístic de la UGT de Catalunya

Disseny i maquetació: Juan A. Zamarripa

Fotografia: Marta Juan (portada); Julian Rees/Pixabay (contraportada)

Barcelona, 2021

Continguts

[Introducció](#)

[Glossari](#)

[Fonts](#)

[Altres títols de la col·lecció «La prevenció, a mà!»](#)

[Oficina Tècnica de Prevenció de Riscos Laborals \(OTPR\)](#)

[Servei Lingüístic](#)

Introducció

Presentem una edició ampliada i posada al dia del *Glossari bàsic. Covid-19*, publicat en línia el novembre de l'any passat, en la qual hem inclòs bona part de la terminologia que s'ha anat incorporant en els últims mesos en el nostre vocabulari quotidià referent a la pandèmia i la prevenció de riscos laborals a la feina.

Aquest material s'adreça especialment a la xarxa de delegades i delegats de prevenció de riscos laborals de la UGT de Catalunya, però al mateix temps vol ser una eina útil per a tothom que necessiti aclarir conceptes sobre la covid relacionats amb la temàtica laboral.

També vol donar algunes claus perquè puguem fer servir amb més precisió el lèxic i l'escriptura i expressions relacionades amb la covid, gran part de les quals provenen de l'àmbit sanitari. Per exemple, diem que una persona *contrau la covid-19* (malaltia), però que *s'infecta pel SARS-CoV-2* (virus).

El glossari conté una setantena de termes, les definicions dels quals s'han basat en fonts recents i de reconegut prestigi i d'obres de referència. És fruit del treball conjunt de l'Oficina Tècnica de Prevenció de Riscos Laborals de la Secretaria de Política Sindical de la UGT de Catalunya (OTPRL) i del Servei Lingüístic del sindicat.

Glossari

A

aerosol
agent biològic
agèusia
anòsmia
anticòs
antigen
autoritat sanitària

brot epidèmic

B

càrrega viral
cas
certificat covid digital
confinament
contacte estret
contagi
corba epidèmica
coronavirus
coronavirus SARS-CoV-2

C

covid positiu (o covid+)
covid-19
cribratge

D

delegada de prevenció | delegat de prevenció
desescalada
distància de seguretat
distanciamment social

E

efectivitat vacunal
eficàcia vacunal
eficiència vacunal
epidèmia
epidemiologia
evidència científica

F

fatiga pandèmica
FFP

G

gel hidroalcohòlic
gestor covid | gestora covid

H

higiene de mans

I

immunitat
immunitat de grup
incidència
infecció
infodèmia

M

mascareta
mascareta autofiltrant
mascareta higiènica
mascareta quirúrgica

N

nova normalitat

P

pandèmia
pantalla facial
passaport covid
període d'incubació
període d'infecció
pla de contingència enfront de la covid-19
prevalença
protocol de retorn i accés a la feina

Q

quarantena

R

rastrejar

risc de rebrot

RO (número reproductiu bàsic)

S

seroprevalença

salut laboral

salut pública

servei de prevenció

sindèmia

soca

T

taxa de mortalitat

test d'anticossos

test d'antígens

test PCR

treballador | treballadora especialment sensible a la covid-19

V

vacuna

variant

viricida

A**aerosol**

Conjunt de micropartícules líquides o sòlides menors de 100 micròmetres capaç de quedar en suspensió a l'aire durant segons o minuts en espais tancats i mal ventilats. Els aerosols infectats pel virus SARS-CoV-2 tenen una infecciositat potencial més elevada que les gotetes respiratòries perquè poden romandre més temps a l'aire i viatjar a distàncies més llargues. Les persones emeten aerosols en quantitat creixent en respirar, parlar, exhalar, cantar, tossir, esternudar o fer exercici intens.

agent biològic

Microorganisme susceptible d'originar qualsevol tipus d'infecció, al·lèrgia o toxicitat. La Comissió Europea va classificar el virus SARS-CoV-2 en el grup 3 d'agents biològics que poden causar malalties greus i presentar un perill greu per a les persones i un risc de propagació a la comunitat.

agèusia

Pèrdua del sentit del gust. Quan la pèrdua és parcial es parla d'*hipogèusia*. Pot ser un símptoma de la covid-19.

anòsmia

Pèrdua del sentit de l'olfacte. Quan la pèrdua és parcial es parla d'*hipoòsmia*. Pot ser un símptoma de la covid-19.

anticòs

Substància segregada pels leucòcits de la sang per combatre una infecció per virus o per bacteris que afecta l'organisme.

antigen

Molècula reconeguda com a estranya per l'organisme, capaç d'induir-hi una resposta immunitària i la producció d'anticossos. El coronavirus SARS-CoV-2 actua com a antigen.

autoritat sanitària

Òrgan que té la competència per aplicar la normativa vigent en matèria de salut pública, en funció de la qual pot limitar drets individuals o col·lectius en benefici dels drets de la comunitat. A escala estatal és el Ministeri de Sanitat, Consum i Benestar Social, i a Catalunya, el Departament de Salut.

B

brot epidèmic

Agrupació anormal de casos d'una malaltia en un lloc i temps determinats que afecta un nombre relativament limitat de persones. Pot tenir una disseminació localitzada en un espai específic (per exemple, una comunitat, un poble, un vaixell, una institució tancada) o estendre's a diversos països. Pot durar uns dies, diverses setmanes o diversos anys. Actualment, en el cas de la covid-19 es considera brot a partir de tres casos confirmats.

C**càrrega viral**

Quantitat d'unitats de virus per mil·límetre cúbic que hi ha en un fluid orgànic.

cas

Persona de qui se qui sospita, presumeix o confirma que pateix una malaltia d'interès epidemiològic. Es classifiquen en *cas sospitós*, *cas confirmat amb infecció activa* i *cas confirmat amb infecció resolta*.

certificat covid digital

Document que permet viatjar entre països de la UE que acredita que una persona ha estat vacunada contra la covid-19, s'ha recuperat de la malaltia o té una prova negativa en les últimes 48/72 hores segons estableixen els diferents països. Els Estats membres han acordat un disseny comú gratuït que pot utilitzar-se en les versions electrònica i en paper amb codi QR que conté informació essencial, així com una signatura digital per assegurar-se que el certificat és autèntic i facilitar-ne el reconeixement. És segur, fiable i vàlid en tots els països de la UE en la llengua nacional i en anglès. La versió digital pot emmagatzemar-se en un dispositiu mòbil. Es garanteix la protecció de les dades personals i la privacitat.

confinament

Fet de tancar algú dins un espai limitat, en aquest cas per causa de salut pública.

contacte estret

Persona que ha estat en contacte amb una persona infectada de tal manera que es considera que ha tingut una exposició significativa i, per tant, està en risc d'infecció.

contagi

Transmissió d'una malaltia infecciosa d'un individu, ja sigui un ésser humà o un animal, a un altre individu. La transmissió pot ser directe que es produeix quan hi ha un contacte proper o íntim entre l'individu infectat i l'individu receptor o indirecte quan es produeix a través d'un medi, d'un objecte o d'una superfície que han estat en contacte amb un individu infectat.

corba epidèmica

Representació gràfica de les freqüències diàries, setmanals o mensuals de la malaltia en un eix de coordenades, on l'eix horitzontal representa el temps i el vertical la freqüència. La freqüència pot expressar-se en nombres absoluts o en taxes, i el temps pot correspondre a dies, setmanes, mesos o anys. Serveix per preveure quin serà el comportament de l'epidèmia en els pròxims dies i setmanes i preveure els recursos sanitaris necessaris per fer-ho. Quan es parla d'*aplanar la corba* es refereix a alentir l'augment de casos d'una epidèmia.

coronavirus

Família de virus que poden causar diverses afeccions respiratòries, des de refredats comuns fins a pneumònies greus. El nom *coronavirus* prové

de les puntes en forma de corona que envolten la superfície d'aquests virus. Entre els més coneguts hi ha els coronavirus causants de la SARS (2002), la MERS (2012) i la COVID-19 (2019).

Forma abreujada: CoV.

coronavirus SARS-CoV-2

Coronavirus causant de la covid-19. La sigla SARS correspon a l'anglès *severe acute respiratory syndrome* («síndrome respiratòria aguda greu»).

covid positiu (o covid+)

Que ha donat positiu en un test de covid.

covid-19

Malaltia respiratòria causada pel coronavirus SARS-CoV-2. Els símptomes més comuns inclouen febre, tos i sensació de falta d'aire. En alguns casos també hi pot haver disminució de l'olfacte i del gust, calfreds, mal de coll, mal de cap, debilitat general, dolors musculars, diarrea o vòmits. La majoria dels casos són lleus. També hi ha casos que no presenten símptomes (asimptomàtics). En casos més greus, la infecció pot causar pneumònia, dificultat important per respirar, fallada renal i fins i tot la mort. Els casos més greus generalment ocorren en persones d'edat avançada o persones que pateixen alguna malaltia crònica, com malalties de cor, de pulmó o immunodeficiències.

La sigla *covid-19* prové de l'anglès *coronavirus disease*, «malaltia per coronavirus», i la xifra 19 es refereix a l'any en què va sorgir (2019) a la ciutat xinesa de Wuhan. En contextos de comunicació divulgativa i periodística es pot considerar adequat tractar la sigla com un nom comú. En català el gènere recomanat és el femení (*la covid-19*),

d'acord amb l'origen etimològic del mot (sigla anglesa que té com a nucli *disease*, corresponent en català al mot femení *malaltia*). Tot i això, també és vàlid el gènere masculí, ja que s'ajusta a l'estructura del substantiu (mot agut acabat en [it]).

Se sol pronunciar amb accent tònic sobre la síl·laba -vid (com *David*).

cribratge

Recerca sistemàtica que s'aplica a una població determinada per a identificar les persones que podrien estar afectades per un problema de salut o una malaltia, generalment abans que es manifesti. En el cas actual, fa referència sobretot a les proves PCR o d'antígens que es fan amb la intenció de detectar els malalts asimptomàtics de covid-19.

delegada de prevenció | delegat de prevenció

Representant dels treballadors i treballadores, amb funcions específiques en matèria de prevenció de riscos a la feina. Té un paper fonamental a l'hora de col·laborar amb l'empresa en les mesures específiques contra la covid-19, promoure i fomentar la cooperació dels treballadors i treballadores i exercir la seva labor de vigilància o control del compliment de les mesures necessàries per prevenir la transmissió de la malaltia a l'àmbit laboral.

D

desescalada

Reducció gradual de les mesures excepcionals adoptades per frenar la pandèmia de covid-19 que permet una tornada esglaonada a la normalitat.

distància de seguretat

Interval d'espai que hi ha d'haver entre dues persones com a mesura per evitar el contagi d'una malaltia. Sinònims: distància física, distància interpersonal, distància social. Actualment, per a la situació de covid-19 és d'1,5 metres.

distanciament social

Conjunt de mesures de seguretat per reduir els contactes presencials entre la població amb l'objectiu de trencar les cadenes de contagi i frenar la transmissió de la malaltia. Pot incloure el tancament d'escoles, reducció de l'aforament de comerços, restriccions de mobilitat en espais públics, foment del teletreball, fixació d'una distància de seguretat, etc.

E

efectivitat vacunal

Grau en què una vacuna produeix l'efecte desitjat quan s'aplica a la societat de forma aleatòria i amb condicions reals.

eficàcia vacunal

Grau en què una vacuna produeix l'efecte desitjat quan s'aplica en condicions experimentals.

eficiència vacunal

Relació que s'estableix entre el cost econòmic que comporta l'administració d'una vacuna i la seva efectivitat.

epidèmia

Aparició, en una comunitat o una àrea geogràfica, durant un període de temps concret, d'un nombre inesperat de casos d'una malaltia, que excedeixen clarament els valors habituals.

epidemiologia

Branca de la medicina que estudia la relació entre les malalties i els factors socials o ambientals que les poden afavorir o provocar.

escovilló

Bastonet que s'utilitza per obtenir mostres de la cavitat nasofaríngia en una prova PCR.

Sinònims: *bastonet, raspallet*.

evidència científica

Informació obtinguda de l'anàlisi sistemàtica i exhaustiva de dades procedents de la recerca bàsica, clínica i epidemiològica.

F

fatiga pandèmica

Desmotivació per seguir les normes i recomanacions de protecció que apareix de forma gradual en el temps derivada de diferents emocions, experiències i percepcions, així com pel context social, cultural, estructural i legislatiu.

FFP

V. **mascareta autofiltrant**.

G**gel hidroalcohòlic**

Producte destinat a aturar la propagació de gèrmens que s'utilitza com a alternativa a l'aigua i sabó per rentar-se les mans. Els seus actius principals són l'alcohol etílic i isopropílic (entre el 60 % i 95 %) tot i que també pot estar formulat a base de clorur de benzalconi o clorhexidina.

gestor covid | gestora covid

Professional que s'ocupa d'acompanyar les persones infectades i contactes estrets d'aquestes durant el procés assistencial de la covid-19 i, com a tal, esdevé professional de referència en aquest procés. El seu paper a l'inici del diagnòstic de nous casos és cabdal perquè informa sobre les mesures de protecció i aïllament que les persones infectades han de prendre, fa la identificació inicial dels contactes coneguts i de més risc d'aquestes persones.

higiene de mans

Conjunt de normes, tècniques i hàbits d'higiene aplicat a les mans, destinat a evitar les infeccions. Les mans s'han de rentar amb aigua tèbia i sabó, preferiblement líquid i amb pH neutre (o amb solucions alcohòliques com a mínim del 70 %), fins a l'alçada dels canells, amb moviments de fricció i rotació.

immunitat

Estat de resistència general de les persones, associat amb la presència d'anticossos o cèl·lules que posseeixen una acció específica contra el

microorganisme causant d'una malaltia infecciosa o contra la seva toxina. La persona immune té anticossos protectors específics o immunitat cel·lular a conseqüència d'una infecció o vacunació anterior. Així, si torna a estar en contacte amb l'agent causant de la immunitat, estarà preparada per respondre eficaçment a la malaltia produint anticossos sucients.

immunitat de grup

Immunitat d'un nombre prou gran de persones d'una comunitat, que disminueix el risc de contagi entre la resta del col·lectiu. La immunitat de grup es basa que el risc de contagi d'una malaltia entre les persones susceptibles disminueix a mesura que augmenta el nombre de persones immunes, ja sigui per vacunació o pel contagi previ de la malaltia.

incidència

Nombre de casos nous d'una malaltia en una població en un període determinat. La incidència mesura la velocitat en què es produeixen casos nous durant un període determinat en una població específica. És un indicador que utilitza l'epidemiologia per mesurar la magnitud d'una malaltia.

infecció

Entrada d'un organisme patògen (virus, bacteri, fong, etc.) en un organisme, amb capacitat de multiplicar-s'hi activament o de produir-hi elements tòxics que poden actuar i provocar una resposta de les seves

defenses. Altres exemples d'infeccions víriques conegudes són el VIH (virus d'immunodeficiència humana), el VPH (virus del papil·loma humà) i el VHC (virus de l'hepatitis C).

infodèmia

Difusió ràpida de rumors, informació inexacta i notícies enganyoses amb relació a una malaltia infecciosa o un problema de salut pública paral·lelament a la seva propagació o evolució. Sempre cal consultar les fonts oficials o de reconegut prestigi que solen oferir informació i documents de referència que es revisen de forma continuada.

M

mascareta

Peça que tapa la boca i el nas emprada per evitar la inhalació o l'exhalació d'agents patògens o d'elements tòxics o nocius. S'escullen en funció de l'agent a protegir. Per exemple: gasos (radó, diòxid de carboni, clor, etc.), pols (fustes, sílice cristal·lina, etc.), fibres (amiant, etc.) o agents biològics (virus, bacteris, fongs, etc.), entre d'altres.

mascareta autofiltrant

Mascareta amb poder de filtració de substàncies o organismes. La fan servir persones treballadores en contacte o possible contacte amb persones infectades per covid-19.

Pot ser reutilitzable o d'un sol ús (N o NR). N'hi ha de diferents tipus, segons la seva capacitat de filtració:

FFP1, amb un 78 % d'eficàcia de filtració mínima, serveix per limitar la

propagació si qui la porta està contagiada, però no ofereix protecció a qui la utilitza.

FFP2, amb un 92 % d'eficàcia de filtració mínima, serveix per limitar més o menys la propagació del contagi segons si compta o no amb vàlvula d'exhalació.

FFP3, amb un 98 % d'eficàcia de filtració mínima, es fa servir en tasques amb risc d'exposició a aerosols. Un exemple és el seu ús per a determinats procediments que es duen a terme a les UCI, com les extubacions.

La sigla *FFP* prové de l'anglès *filtering face piece* («mascareta filtrant»).

mascareta higiènica

Mascareta no mèdica, és a dir, que no està destinada a l'ús professional sanitari, encara que el seu procés de fabricació segueix unes especificacions tècniques prefixades.

mascareta quirúrgica

Mascareta pensada per mantenir l'asèpsia, és a dir, per retenir les gotícules de saliva que conté el virus que emet la persona infectada en tossir o esternudar. És un producte sanitari (no un equip de protecció individual) i impedeix la transmissió «de dins cap a fora». És d'un sol ús.

N

nova normalitat

Període de retorn progressiu i per etapes a diverses activitats socials i econòmiques, però mantenint la vigilància epidemiològica, la capacitat

reforçada del sistema sanitari i l'autoprotecció de la ciutadania. El terme es recull en el document *Pla per a la transició cap una nova normalitat* elaborat per Ministeri de Sanitat.

P

pandèmia

Epidèmia que s'estén a molts països, i que afecta un nombre molt elevat de persones. L'11 de març de 2020 l'OMS va qualificar el brot de covid-19 com a pandèmia.

pantalla facial

Peça, generalment de plàstic transparent, que serveix per protegir la cara. Es fa servir com a complement de les mascaretes per evitar esquixades o per personal que no pot fer servir mascaretes.

passaport covid

Document atorgat a una persona per una autoritat sanitària o governamental que acredita la seva condició d'immune a una malaltia determinada.

període d'incubació

Temps que transcorre des de l'exposició inicial a un agent biològic infeccios i la presentació del primer signe o símptoma de la malaltia que aquest agent produeix. En el cas de covid-19, entre la infecció pel virus i l'aparició dels primers símptomes de la malaltia, es calcula que pot haver-hi un període d'incubació d'entre un i catorze dies. De mitjana s'estima que és de cinc dies.

període d'infecció

Temps en què la persona pot transmetre la malaltia. Per a la covid-19, amb l'evidència científica actual, es considera que la transmissió de la infecció comença entre els dos o tres dies abans de l'inici de símptomes i perdura fins als cinc o sis dies després des de la presentació dels símptomes en els casos lleus. En els casos més greus, aquesta transmissió seria més intensa i més duradora.

pla de contingència enfront de la covid-19

Conjunt de procediments i instruccions alternatives a les condicions operatives normals de l'empresa de forma que se'n permet el funcionament, malgrat que determinats departaments, seccions, llocs de treball o funcions puguin interrompre l'activitat a causa d'algun incident o per causes alienes a l'organització. L'organització preventiva haurà de valorar el risc per infecció per SARS-CoV-2 en el si de l'empresa i establir protocols i procediments addicionals per controlar el risc de contagi, planificant les mesures a implantar i modificant, si cal, els procediments de treball necessaris, per aconseguir dur a terme la presa de l'activitat en condicions de seguretat.

prevalença

Nombre total de persones (casos nous i existents) que tenen una malaltia en una població o en un lloc determinat en un moment donat. És un indicador que utilitza l'epidemiologia per mesurar la magnitud d'una malaltia.

protocol de retorn i d'accés a la feina

Document on s'han d'especificar les noves circumstàncies de treball amb relació a les mesures enfront de la covid-19. Estableix les normes d'accés a l'empresa, l'ús dels EPI, com garantir la distància de seguretat d'1,5 m, l'ús dels espais comuns, la mobilitat dins de l'empresa, el contacte amb usuaris o terceres persones, el tracte amb subcontractacions o empreses externes, protocols de neteja i desinfecció, la gestió dels residus i tots aquells temes que siguin d'interès com a mesura de prevenció.

Q**quarantena**

Restricció de les activitats de persones o animals sans que han estat en contacte amb una persona o un animal amb una malaltia contagiosa durant la fase en què la malaltia és transmissible, amb l'objectiu d'evitar-ne la propagació durant el període d'incubació.

Forma incorrecta: *quarentena.

R**rastrear**

Fer l'estudi dels contactes d'una persona infectada, tant per determinar on i com es va poder contagiar com per identificar altres persones a qui hagi pogut encomanar la malaltia.

risc de rebrot

Indicador epidemiològic d'impacte d'una malaltia contagiosa en una zona i una data determinada. Es basa en el grau d'afectació (en incidència), junt amb el risc de difusió de la malaltia (en velocitat reproductiva bàsica

o R_0). Permet fer una comparació entre diferents zones que utilitzin els mateixos criteris diagnòstics de casos i una aproximació pronòstica a curt termini. També anomenat *índex de creixement potencial*.

R0 (o RO)

Abreviació de la velocitat reproductiva bàsica (també anomenada velocitat de contagis bàsica, nombre reproductiu bàsic, taxa reproductiva bàsica). Dada estimativa del nombre de persones a qui contagia de mitjana un individu infectat quan comença una possible epidèmia. Marca el ritme de contagis propi de la malaltia a l'inici del procés, quan encara no s'hi ha intervingut amb mesures de control. En fases posteriors s'utilitzen altres paràmetres de càlcul, com ara l' R_t (velocitat reproductiva efectiva) o la Rho (velocitat reproductiva empírica).

S

seroprevalença

Nombre de persones seropositives respecte a un antigen concret amb relació al nombre total de persones a qui s'ha fet un test d'anticossos serològic. L'estudi de seroprevalença permet saber de manera aproximada quin és el nivell d'immunitat que ha desenvolupat la població respecte a una malaltia concreta.

Forma incorrecta: *seroprevalència.

salut laboral

Estat de complet benestar físic, mental i social en el treball, i no solament l'absència d'afeccions o malalties relacionades amb la feina

que desenvolupa el treballador o treballadora. La UGT sempre ha defensat que la salut laboral forma part de manera indissociable de la salut pública i que els problemes d'aquesta, com ara la pandèmia de la covid-19, poden afectar directament la salut laboral.

salut pública

Conjunt d'accions col·lectives de la societat que assegurin les condicions de salut de la població. Inclou les polítiques, els programes, els dispositius i els serveis endegats per la societat amb el propòsit de promoure, protegir i restaurar col·lectivament la salut de les persones i de les comunitats, pertanyin o no al sistema sanitari.

Servei de prevenció

Conjunt de mitjans humans i materials necessaris per dur a terme les activitats preventives a fi de garantir la protecció adequada de la seguretat i la salut laboral, assessorant i assistint l'empresa, les persones que hi treballen i els seus representants, i els comitès de seguretat i salut. En relació amb la covid-19, s'ocupa de desenvolupar el pla de contingència i fer les recomanacions de mesures de prevenció específiques. També, el personal sanitari del servei de prevenció ha de determinar quines persones són vulnerables a la covid-19, les seves mesures de prevenció personalitzades i col·laborar amb l'autoritat sanitària en la vigilància epidemiològica i amb la vacunació, si escau.

sindèmia

Coexistència de dues o més malalties que s'escampen entre la població per la interacció o sinergia de factors biològics i socials.

soca

Grup d'organismes d'una espècie determinada caracteritzats per algunes particularitats biològiques.

Diferent de *variant*. Castellà: *cepa*.

T

taxa de mortalitat

Taxa que expressa el nombre de morts en una població de persones afectades per una malaltia o un problema de salut, per unitat de temps. És un indicador de la magnitud d'una malaltia utilitzat per l'epidemiologia.

test d'anticossos

Prova de diagnòstic que detecta si hi ha anticossos contra el virus SARS-CoV-2 a la sang. Determina si una persona ha passat la malaltia o si ha estat vacunada. Pot ser un test ràpid, similar a una prova d'embaràs, per a la qual es necessita una petita mostra de sang, o un test serològic (analítica de sang convencional que determina la quantitat d'anticossos).

test d'antígens

Prova que detecta la presència d'antígens en mostres respiratòries i determina si la infecció està activa. El test d'antígens no arriba a la sensibilitat del test PCR, però s'obté en deu o quinze minuts.

V. també **antígen**.

test PCR

Tècnica de diagnòstic que detecta l'ARN d'un virus en una mostra de la mucosa nasofaríngea. Es fa en un laboratori amb equips especialitzats i personal entrenat, i el resultat pot estar disponible en hores.

PCR és la sigla de *reacció en cadena per la polimerasa* (de l'anglès *polymerase chain reaction*).

treballador | treballadora vulnerable o especialment sensible a la covid-19

Persona que té més vulnerabilitat a infectar-se i emmalaltir de manera greu per covid-19.

V

vacuna

Medicament que s'obté a partir d'un microorganisme i que ens protegeix contra futures infeccions. Quan s'administra a una persona sana, fa que la persona produeixi defenses contra aquest organisme. Si en el futur aquesta persona entrés en contacte amb l'organisme contra el qual ha estat vacunada, les defenses el protegirien i no patiria la malaltia o la patiria en menor grau d'afectació.

variant

En la mutació d'un virus, es parla de variant si hi ha modificacions més o menys lleus i de soca nova quan es tracta d'un canvi substancial. L'OMS denomina les diferents variants del virus de la covid-19 amb lletres gregues (alfa, beta, etc.).

viricida

Fàrmac o agent que destrueix un virus. N'hi ha per a l'ús ambiental, la indústria alimentària i la higiene humana. Són viricides el lleixiu, l'aigua oxigenada, etc.

V. el llistat de viricides autoritzats contra el coronavirus SARS-CoV-2.

virulència

Capacitat d'un agent infeccios de produir casos greus i mortals. Es mesura a partir del nombre de casos greus i mortals en relació amb el nombre total de casos aparents.

Fonts

CedimCat. Cercador de medicaments. [En línia] Barcelona: Centre d'Informació de Medicaments de Catalunya, 2020.

www.cedimcat.info/index.php?lang=ca. [Consulta: setembre 2020]

Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals. Vocabulari del coronavirus. Barcelona.

https://esadir.cat/entrades/fitxa/node/coronavirus_vocabulari.

[Consulta: juliol 2021]

Fairbank, Rachel. «Todos los términos importantes sobre el coronavirus que debes conocer». Huffington Post [Madrid] (31 març 2020).

www.huffingtonpost.es/entry/terminos-importantes-sobre-el-coronavirus_es_5e7cde0ac5b6cb08a929ce4f. [Consulta: juliol 2020]

Generalitat de Catalunya. Canal Salut. Coronavirus SARS-CoV-2.

<https://canalsalut.gencat.cat/ca/salut-a-z/c/coronavirus-2019-ncov>.

[Consulta: juliol 2020]

Institut d'Estudis Catalans. Diccionari de la llengua catalana.

<https://dlc.iec.cat>. [Consulta: setembre 2020]

Ministerio de Sanidad. Enfermedad por nuevo coronavirus, COVID-19.
www.mscbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov/home.htm. [Consulta: juliol 2020]

Oficina Tècnica de Prevenció de Riscos Laborals. Sense risc 59. Covid-19. [En línia]. Barcelona: UGT de Catalunya, 2020.
www.ugt.cat/download/salut_laboral/revista_sense_risc_/59_sense_risc_059_web.pdf. [Consulta: juliol 2020]

Organización Panamericana de Salud de la OMS. COVID-19. Glosario sobre brotes y epidemias. Un recurso para periodistas y comunicadores. Publicacions de l'OPS. Washington, DC., 2020.
www.paho.org/es/node/70518. [Consulta: juliol 2020]

Real Decreto 664/1997, de 12 de mayo, sobre la protección de los trabajadores contra los riesgos relacionados con la exposición a agentes biológicos durante el Trabajo.
www.boe.es/buscar/pdf/1997/BOE-A-1997-11144-consolidado.pdf. [Consulta: juliol 2020]

Real Decreto 773/1997, de 30 de mayo, sobre disposiciones mínimas de seguridad y salud relativas a la utilización por los trabajadores de equipos de protección individual.
www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1997-12735. [Consulta: juliol 2020]

Termcat, Centre de terminologia. Terminologia de la COVID-19 [en línia]. Barcelona: TERMCAT, Centre de Terminologia, cop. 2020. (Diccionaris en Línia)

www.termcat.cat/ca/diccionaris-en-linia/286. [Consulta: juliol 2020].

Viquipèdia, l'enciclopèdia lliure que tothom pot editar.

<https://ca.wikipedia.org>. [Consulta: juliol 2020].

Altres títols de la col·lecció «La prevenció, a mà!»

UGT de Catalunya. «Glossari bàsic de prevenció de riscos laborals per als delegats i les delegades de prevenció». [2017]

<http://catala.ugt.cat/glossari-basic-de-prevencio-de-riscos-laborals>

UGT de Catalunya. «Glossari bàsic de mútues». [2017]

<http://catala.ugt.cat/els-principals-termes-de-les-mutues-en-uglossari>

UGT de Catalunya. «Glossari bàsic de salut reproductiva i prevenció de riscos laborals». [2018]

<http://catala.ugt.cat/nou-glossari-basic-de-salut-reproductiva-i-prevencio-de-riscos>

Oficina Tècnica de Prevenció de Riscos Laborals (OTPRL)

L'Oficina Tècnica de Prevenció de Riscos Laborals (OTPRL) és una eina sindical per promoure la millora de les condicions de seguretat i salut dels treballadors i treballadores a la feina a través d'accions d'informació, assistència tècnica, divulgació i promoció del compliment de la normativa de prevenció de riscos laborals.

L'OTPRL ofereix informació, suport i assessorament a les persones interessades en la salut laboral, i de forma prioritària, als delegats i delegades de prevenció, per desenvolupar amb la màxima eficàcia totes les competències i facultats que la Llei de prevenció de riscos laborals els atorga.

Us oferim:

- Un servei d'assessorament personalitzat en les qüestions relatives a la covid-19 com ara mesures de prevenció, plans de contingència, protocol d'actuació, procediment d'actuació davant un cas d'infecció, drets dels treballadors i treballadores, participació de les delegades i delegats de prevenció, legislació, criteris d'actuació, vacunació i un llarg etcètera dut a terme per un grup de tècnics de prevenció que disposen de tota la informació de forma actualitzada i veraç.

- Assessorament presencial amb cita prèvia a Barcelona:
  - via telefònica (**93 304 68 32/33**)
  - via correu electrònic (otprl@catalunya.ugt.org)
  - i a través de la web:
www.ugt.cat/consultes-de-prevencio-de-riscos-laborals
- Les nostres publicacions relacionades amb la covid-19: la guía sindical *Prevenció de riscos laborals i Covid-19* en continua actualització, la campanya [#CovidConsell](#), el material de la jornada «Covid-19: nous reptes», el document «Preguntes freqüents» del l'apartat covid-19 de la web del sindicat (www.ugt.cat), la revista *Sense Risc* «Especial Covid-19», núm. 59, etc.
- Les nostres publicacions relacionades amb la PRL: tríptics, guies, articles de premsa, novetats i notícies del món de la prevenció i altres eines preventives disponibles a la web de la UGT de Catalunya, www.ugt.cat.
- La resolució de consultes tècniques sobre PRL: elaboració d'informes, documents, cartes, estudis, denúncies, etc., per afavorir el compliment de la normativa i la participació de les persones treballadores en la implantació de la prevenció en les empreses.
- Xerrades, jornades i actes divulgatius sobre novetats en matèria de prevenció de riscos laborals.
  - Un servei d'informació i documentació (bibliografia, legislació, guies tècniques, etc.).

OTPRL

Rambla del Raval, 29-35, 4t

08001 Barcelona

Tel.: **93 304 68 33 / 32 93 329 82 73**

otprl@catalunya.ugt.org

www.ugt.cat/salutlaboral

Servei Lingüístic

Al Servei Lingüístic de la UGT de Catalunya t'ajudem a resoldre els dubtes lingüístics i posem a l'abast totes aquestes eines:

- El blog de català amb un munt de recursos gratuïts <http://catalaugt.cat>
- Servei de consultes per telèfon o per correu electrònic.
- Assessorament en la redacció de textos (pancartes, tríptics, butlletins, cartes, correus electrònics, projectes, memòries, etc.) i en llenguatge especialitzat (jurídic, administratiu, terminologia laboral...).
- Tallers d'eines lingüístiques en línia i gratuïtes.
- Accés al programa VxL de parelles lingüístiques per practicar i aprendre el català.
- T'ajudem a organitzar cursos de català a mida per als afiliats i afiliades de la teva secció sindical.
- Promovem campanyes de normalització lingüística i foment del català en sectors concrets.

Servei Lingüístic UGT de Catalunya

Rambla del Raval, 29-35, 5è

08001 Barcelona

Tel.: **93 295 61 00 ext. 28013**

serveilinguistic@catalunya.ugt.org

<http://catala.ugt.cat> | Twitter: [@catalaugt](https://twitter.com/catalaugt)

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
**Departament
de Cultura**

Notes

